REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 01 4735 531
E: gp@zagovornik-rs.si

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
dr. Jernej Pikalo, minister

Masarykova cesta 16
1000 Ljubljana

E: gp.mizs@gov.si

Datum: 4. 2. 2019
Številka: 0700-23/2016-MDDSZ/4

Zadeva: Priporočilo Zagovornika načela enakosti

Spoštovani gospod minister dr. Pikalo,

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je prejel pobudo za obravnavo diskriminacije v zvezi dogodkom, ki ga je organiziral vrtec ob mednarodnem prazniku žensk in na katerega so bile vabljene zgolj mame otrok, kar po mnenju pobudnika predstavlja diskriminacijo očetov. Pobudnik je ob tem izpostavil svojo osebno prizadetost ter nelagodje svojega otroka, ki ga je spraševal, zakaj se ni udeležil njegovega nastopa. Zatrjeval je diskriminacijo zaradi spola.

Zagovornik je preučil zakonodajo s področja vzgoje in izobraževanja, ki je relevantna za prejeto pobudo. Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO in 55/17) v 3. členu kot eno izmed ključnih načel predšolske vzgoje izpostavlja **načelo enakih možnosti za otroke in starše, upoštevaje različnosti med otroki**. Cilji osnovnošolskega izobraževanja, kot so zapisani v 2. členu Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L), pa so **vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin**.

*

Na podlagi navedenih predpisov Zagovornik ugotavlja, da je v navedenem primeru prišlo do različne obravnave očetov v primerjavi z materami otrok, ki so bili izključeni iz pedagoškega procesa, kar lahko predstavlja diskriminacijo zaradi spola. Zagovornik je zato preučil še, ali bi izrecna izključitev očetov (in drugih družinskih članov) iz dogodka lahko sodila v eno od izjem, ki jih določa 13. člen ZvarD. Slednji pa na podlagi spola dovoljuje samo določene izjeme na področju trga dobrin in storitev (6. odstavek 13. člena), na drugih področjih pa ne.

Glede na navedeno Zagovornik ocenjuje, da je z izključitvijo očetov iz vabila na vrtčevsko prireditev prišlo do prepovedane diskriminacije na podlagi spola. Ob tem tudi poudarja enega od namenov vzgojno-izobraževalnega procesa, ki je v tem, da omogoča in obenem daje zgled, da so vsi otroci vključeni, se počutijo sprejeti in so enako obravnavani, ne glede na posebnosti okolja, iz katerega izhajajo. Za pedagoški proces je sodelovanje med vrtcem oz. šolo in starši oz. skrbniki otrok izjemnega pomena, saj prav to veliko prispeva k ustreznemu dopolnjevanju družinske in institucionalne vzgoje. Starši in skrbniki otrok imajo pravico sodelovati in spremljati izvajanje pedagoškega dela, in eden od načinov je tudi povabilo k sodelovanju pri pripravi in na dogodke vrtcev in šol ob praznikih, ki jih pripravijo strokovne delavke in delavci vzgojno-izobraževalnih ustanov skupaj z otroki ali učenci. Za otroke in učenke ter učence je pomembno, da jih na tako pomembnih dogodkih, kot je njihov nastop na javni

prireditvi, podprejo njihovi bližnji, ne glede na spol ali sorodstveno razmerje. S tem udejanjamo načelo enakih možnosti tako z vidika otrok kot tudi z vidika staršev oz. skrbnikov.

*

Zagovornik ima v skladu z 21. členom ZvarD nalogo, da daje **priporočila** državnim organom glede preprečevanja in odpravljanja diskriminacije.

V skladu z navedenim Zagovornik priporoča Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da objavi okrožnico za vse vrtce, osnovne šole, osnovne šole s prilagojenim programom ter zavode za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, v kateri naj opozori na zakonsko obvezo vzgojno-izobraževalnih ustanov, da zagotovijo spoštovanje načela enakih možnosti za otroke in starše oz. skrbnike, upoštevaje različnosti med otroki, sprejemanje drugačnosti, medsebojno strpnost ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Glede na to, da se približuje mesec marec, ko v vrtcih, osnovnih šolah, osnovnih šolah s prilagojenim programom ter v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami pogosto potekajo priprave na prireditve, s katerimi v ustanovah obeležijo mednarodni dan žensk in materinski dan, želi Zagovornik ob tej priložnosti opozoriti na zakonsko obvezo vzgojno-izobraževalnih ustanov, ki je zapisana tudi v kurikularnih dokumentih, da spoštujejo in promovirajo dimenzije različnosti, tako v smislu vključujočega sodelovanja staršev in skrbnikov otrok na dogodkih, ki jih organizirajo zanje, kot tudi v smislu pridobivanja konkretnih izkušenj in spoznanj otrok o različnosti sveta v okviru tovrstnih praznovanj.

Prosimo vas za povratno informacijo v zvezi z upoštevanjem priporočila Zagovornika načela enakosti, ki jo pričakujemo v roku 30 dni od prejema tega dopisa. Za dodatna pojasnila smo na voljo.

Z lepimi pozdravi,

Pripravila:
Nevenka Prešlenkova
Svetovalka Zagovornika

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOST

Poslano:
- naslovniku (e-pošta),
- zbirka dok. gradiva.